

De Spranckelaer

Natuurtoets / voortoets

De Spranckelaer

Natuurtoets / voortoets

projectnummer 400497
Definitief revisie 00
11 mei 2015

Auteur(s)

ir. SCHJ van Eijk
ir. W. Straatsma
ir. L. Koks

Opdrachtgever

Coöperatie De Sprankelen U.A.
T.a.v. de heer Ir R.A.J.M. Broekman
Vier Heultjes 107
5161 PW Sprang-Capelle

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
20-04-2015	definitief	ir. W. Straatsma	Ing. M. Winkel

Projectgroep bestaande uit:

ir. SCHJ van Eijk
ir. W. Straatsma
ir. L. Koks

Tekstbijdragen:

ir. SCHJ van Eijk

Fotografie:

ir. SCHJ van Eijk

Vormgeving:

ir. SCHJ van Eijk

Contactgegevens:

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

E. info.nl@anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

	Blz.
1	Inleiding 1
1.1	Aanleiding 1
1.2	Doel 2
1.3	Leeswijzer 2
2	Wettelijk kader natuurbescherming 3
2.1	Algemeen 3
2.2	Flora- en faunawet 3
2.3	Natura 2000 3
2.4	Ecologische hoofdstructuur 3
3	Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen 5
3.1	Gebiedsbeschrijving 5
3.2	Projectvoornemen 5
4	Toets aan de Flora en faunawet 7
4.1	Werkwijze en toetsingskader 7
4.1.1	Bureauonderzoek 7
4.1.2	Terreinbezoek 7
4.1.3	Effectbeoordeling 8
4.2	Bureaustudie natuurwaarden 8
4.3	Huidige situatie 9
4.4	Effectenbeoordeling op beschermde soorten 14
4.5	Conclusie toets aan de Flora- en faunawet 16
5	Toets aan de Natuurbeschermingswet 1998 17
5.1	Werkwijze en toetsingskader 17
5.2	Huidige situatie 19
5.3	Effectbeoordeling instandhoudingdoelen 20
5.4	Conclusie toets aan de Natuurbeschermingswet 1998 22
6	Toets aan de Ecologische hoofdstructuur 23
6.1	Werkwijze en toetsingskader 23
6.2	Huidige situatie 23
6.3	Effectbeoordeling op de Ecologische Hoofdstructuur 24
6.4	Conclusie toets aan de EHS 25
7	Literatuur 27
	Bijlage 1: Wettelijk Kader 29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Spranckelaer ligt in Sprang-Capelle. Het park is een van de drie recreatieparken, waarvoor de provincie Noord Brabant een wijziging van de Verordening ruimte, via de aanduiding “Integratie stad-land” een herbestemming tot wonen mogelijk maakt. Veelvuldig overleg met gemeente en provincie en een haalbaarheidsonderzoek hebben hiervoor de basis gelegd. Op dit moment wordt gewerkt aan het planologisch verankeren van de doelstellingen en het fysiek aanpassen van het park ten gunste van de geplande ontwikkeling. Dit verankeren wordt gedaan middels een nieuw bestemmingsplan.

Afbeelding 1.1: Ligging deel Stakenbergweg waar geplande ingrepen gaan plaatsvinden.

In het kader van de uitvoerbaarheid van de geplande ingrepen dienen diverse gebiedsonderzoeken te worden uitgevoerd. De plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, EHS en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze natuurtoets is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet, EHS en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige situatie van het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. In hoofdstuk vier wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan de Flora- en Faunawet. In hoofdstuk vijf wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk zes wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan de regelgeving rond de Ecologische hoofdstructuur. Waarna in hoofdstuk zeven de conclusies worden samengevat. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevindt zich een bijlage, die algemene informatie verschaft met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natura 2000

Natura2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten.

2.4 Ecologische hoofdstructuur

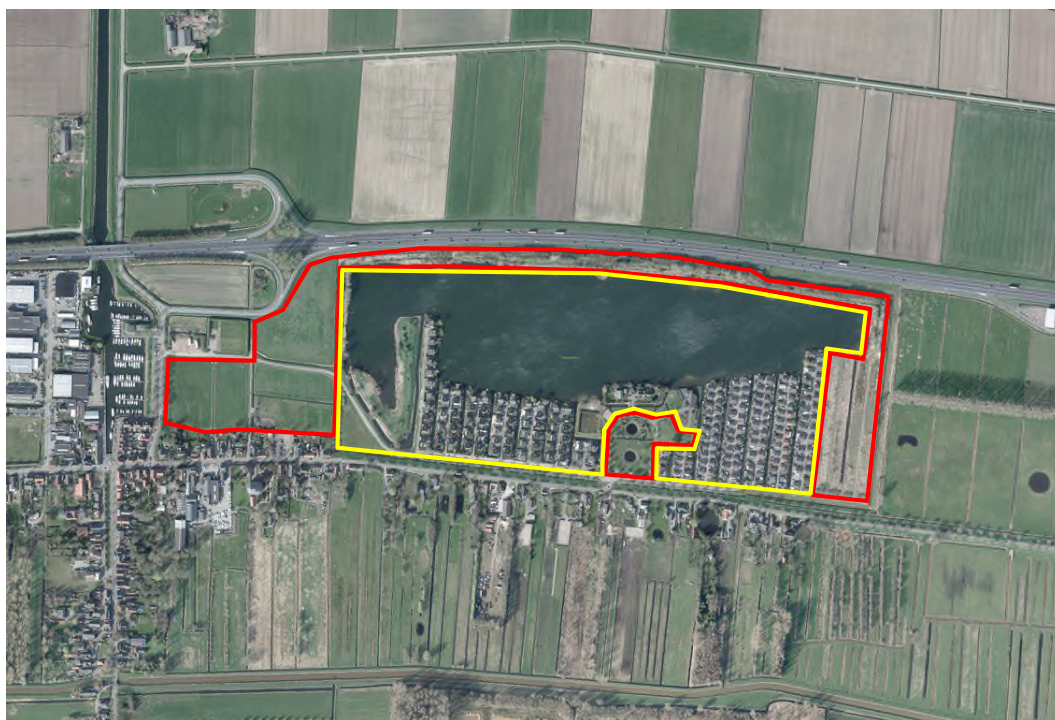
De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

projectnummer 400497
11 mei 2015, revisie 00

3 Gebiedsbeschrijving en projectvoornemen

3.1 Gebiedsbeschrijving

De Spranckelaer is een recreatiepark. In het park liggen 202 woningen. Een groot deel van de woningen wordt op dit moment permanent gebruikt. Het gebied ligt tussen de A59 en de Winterdijk. Het gebied is ontsloten via een weg die uitkomt op de Veerweg ten westen van De Spranckelaer. Ongeveer de helft van het plangebied bestaat uit water. Dit water ligt aan de noordkant van het plangebied. De oevers aan de noord-, oost- en westkant van het water hebben een natuurlijke inrichting. Aan de westkant liggen weilanden. Bij het terreinbezoek is het gebied bekeken zoals dat op afbeelding 3.1 is weergegeven met de rode contour. Dat is het gebied waar fysieke ingrepen in het plangebied gepland zijn. Het gele gebied is het gebied waar geen fysieke ingrepen gepland zijn, maar waar wel het recreatieve gebruik van de woningen wordt omgezet naar permanente bewoning.

Afbeelding 3.1: Het onderzoeksgebied (globespotter). Rode contour: onderzocht gebied tijdens het veldbezoek. Gele contour: omzetten van gebruik van recreatieve woningen naar permanente bewoning. Gele en rode contour tezamen vormen het totale plangebied.

3.2 Projectvoornemen

In het plangebied zijn een aantal ontwikkelingen voorzien, namelijk:

- De bouw van 42 nieuwe woningen aan de oostkant van het park.
- Omzetten van recreatieve woonbestemming naar permanente bewoning. De huidige woningen in het plangebied hebben een recreatieve bestemming, waar niet permanent gewoond mag worden. Een groot deel van de woningen wordt echter al jaren

permanent bewoond. Het voornemen is om het permanent wonen in het plangebied te legaliseren.

- Verhogen van het huidige geluidswal naar ca. 5,5 meter
- Herinrichten centrum van de Spranckelaer. De invulling hier van is nog onduidelijk.
- Verbeteren landschappelijke kwaliteit, naar verwachting aan de westkant van het plangebied. Dit wordt onder andere gedaan door aan de randen van een aantal percelen beplanting aan te brengen.

4 Toets aan de Flora en faunawet

4.1 Werkwijze en toetsingskader

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.1.1 Bureauonderzoek

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de zwaarder beschermde soorten uit de Flora- en faunawet (Tabel 2 en 3). Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet. Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van zwaarder beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.1.2 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 2 april 2015 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat zwaarder beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten aangeduid.

4.1.3 Effectbeoordeling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van de verkennende terreinbezoeken kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om zwaarder beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4.2 Bureaustudie natuurwaarden

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan gevalideerde informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl komen in het plangebied en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992 en Limpens *et al.*, 2010), libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), dagvlinders (Bos *et al.*, 2006), reptielen en amfibieën (www.RAVON) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. De vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5 - waarvan inventarisatie gewenst is). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Op de site telmee.nl (2008-2013) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

Vogels

Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): boomvalk, buizerd, kerkuil, ransuil, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, roek, slechtvalk en sperwer.

Zoogdieren

Zwaarder beschermd: bever en gewone dwergvleermuis.

Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Vlinders

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Libellen

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Vissen

Zwaarder beschermd: kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper.

Kevers

Zwaarder beschermd: geen waarnemingen.

Flora

Zwaarder beschermd: beenbreek, gevlekte orchis, kleine zonnedauw, klokjesgentiaan, moeraswespenorchis, parnassia, rietorchis, ronde zonnedauw, spaanse ruiter, vleeskleurige orchis, waterdrieblad, welriekende nachtorchis en wilde gagele.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

4.3 Huidige situatie

Op 2 april 2015 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van de Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

Aangetroffen biotopen: waterlopen, braak liggend terrein, weiland, struweel op de geluidswal en parkachtige tuin.

Waterlopen

Op basis van de bureaustudie worden de kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper in de omgeving van het plangebied verwacht. In het plangebied zijn twee verschillende wateren aanwezig. Het gaat om de plas met de vertakkingen tussen de woningen en de vijvers in het centrale park.

De plas is meer dan 15 meter diep en heeft een oppervlak van ca. 8,5 ha. Vanaf de plas lopen parallel aan elkaar een aantal waterlopen tussen de bebouwing door. De plas heeft een overstort aan de noordkant van de plas. De plas is verder nergens aangesloten op het oppervlaktewatersysteem. De waterloop die in het deelgebied ligt waar nieuwe woningen gebouwd gaan worden is tot ongeveer 1,50 meter diep. De bodem is aan de zijkant van de waterloop zandig en heeft in het midden een dikke sliblaag (>30 cm). Langs de waterkant staat veel riet. In het water zijn weinig waterplanten aanwezig. De watergang is om de 10 meter bevestigd met een Ravon schepnet. Er zijn geen vissen aangetroffen. De omstandigheden voor het aantreffen van vissen met een dergelijk net zijn gezien de diepte en de grootte van het water verre van optimaal. Het aangetroffen biotoop is geschikt voor de bittervoorn en de kleine

modderkruiper. Het kan niet uitgesloten worden dat deze soorten in het plangebied voorkomen. De grote modderkruiper heeft een ander biotoop nodig. Deze soort leeft in waterlopen die aan het verlanden zijn en waarin veel vegetatie groeit. Het kan worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied voorkomt.

Abbeelding 4.1: Impressie waterlopen. Lb: impressie oever. Lo: Vijver park, Rb: Impressie waterloop te bebouwen deel. Ro: Impressie plas.

De twee vijvers in park zijn ook bevestigd met het Ravon schepnet. In de vijvers zijn geen vissen aangetroffen. Het biotoop is niet geschikt voor zwaardere beschermde vissoorten. De vijvers hebben een kunstmatig karakter en zijn niet verbonden met het omliggende watersysteem.

Op basis van de bureaustudie worden geen zwaardere beschermde amfibieën in het plangebied verwacht. In de plas en de vijvers zijn de gewone pad en kleine watersalamander gevangen. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Het kan daarmee worden uitgesloten dat deze soorten in het plangebied voorkomen.

Het waterdriehblad, zoals dat op basis van de bureaustudie in de omgeving van het plangebied wordt verwacht, is niet aangetroffen. Doordat het veldwerk in het groeiseizoen is uitgevoerd kan daarmee worden uitgesloten dat de soort in het plangebied voorkomt.

Braak liggend terrein

In het oosten van het plangebied ligt een braak liggend terrein. Het terrein ligt hoger dan de omgeving buiten het plangebied. Aan de vegetatie te zien is het terrein opgehoogd met grond uit verschillende grondbronnen. Een impressie van de verschillende vegetatietypen is weergegeven

in afbeelding 4.2. Over het algemeen kenmerkt de vegetatie zich door zeer voedselrijke omstandigheden. Er zijn veel brandnetels, wilgen etc. aanwezig. Op basis van de bureaustudie worden beenbreek, gevlekte orchis, kleine zonnedauw, klokjesgentiaan, moeraswespenorchis, parnassia, rietorchis, ronde zonnedauw, spaanse ruiter, vleeskleurige orchis, welriekende nachtorchis en wilde gagel in de omgeving van het plangebied verwacht. Deze soorten zijn niet aangetroffen. De soorten hebben als gemene deler dat ze in voedselarme biotopen groeien. Gezien het feit dat het gaat om opgehoogde percelen met een zeer voedselrijk karakter kan worden uitgesloten dat deze soorten in het gebied voorkomen.

Afbeelding 4.2: Impressie braakliggend terrein.

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende plangebied, waar daadwerkelijk een ontwikkeling plaats vindt, zijn geen gebouwen of bomen aanwezig met daarin gaten, kieren en/of hopen die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De gewone dwergvleermuis wordt op basis van de bureaustudie in de omgeving van het plangebied verwacht. Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het onderzoeksgebied aanwezig. Het is wel aannemelijk dat het onderzoeksgebied gebruikt wordt als foerageergebied voor deze soort.

De bever wordt in de omgeving van het plangebied verwacht. Er zijn in het plangebied geen sporen van de bever aangetroffen. Bij aanwezigheid van de soort hadden vraatsporen aan de wilgen in het gebied voor de hand gelegen. Deze sporen ontbreken. Het kan worden uitgesloten dat de soort in het plangebied voorkomt.

Op basis van de bureaustudie worden geen zwaarder beschermde reptielen in het plangebied verwacht. Beschermde reptielen zijn tijdens het terreinbezoek ook niet waargenomen. Het aangetroffen biotoop is ook niet geschikt voor de soorten. Het kan daarmee worden uitgesloten dat beschermde reptielen in het plangebied voorkomen.

Op basis van de bureaustudie worden verschillende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest verwacht. Het gaat om de boomvalk, buizerd, kerkuil, ransuil, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, roek, slechtvalk en sperwer. Tijdens het terreinbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen in het onderzoeksgebied. Wel zijn in het recreatiepark zelf grote hoeveelheden huismussen waargenomen.

Tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde soorten vlinders, libellen en kevers waargenomen. Op basis van de resultaten van de bureaustudie en het aangetroffen biotoop kan het voorkomen hier van ook worden uitgesloten.

Weiland

De weilanden in het westelijk deel van het plangebied worden intensief gebruikt. Ze kenmerken zich door een zeer monotone vegetatie. De graslanden zijn zeer recent nog gemest met een mestinjector. Er zijn geen zwaarder beschermde plantensoorten waargenomen. Op basis van het aangetroffen biotoop kan het voorkomen van deze soorten ook worden uitgesloten.

De waterlopen in dit deel van het plangebied zijn niet onderzocht, omdat hier geen ingrepen plaatsvinden.

Afbeelding 4.3: Impressie weiland

Aan de westkant van de weilanden tegen de A59 aan staat een aantal populieren waar een roekenkolonie in zit. Deze kolonie ligt buiten het plangebied en buiten het invloedsgebied van de geplande ontwikkeling.

Struweel op de geluidswal

Net als bij het braakliggend terrein gaat het bij de geluidswal om een zeer voedselrijk biotoop dat is ontstaan door de ophoging met voedselrijke grond. Er zijn geen zwaarder beschermde planten aangetroffen. Op basis van het aangetroffen biotoop worden deze ook niet verwacht.

Afbeelding 4.4: Impressie struweel op de geluidswal. Links onder: nestwand voor oeverzwaluwen.

Er zijn twee nesten in hoge bomen tussen de geluidswal en het water waargenomen. Het is op dit moment onduidelijk om welke nesten dit gaat. Het zouden jaarrond beschermde nesten kunnen zijn. Het is alleen nodig om duidelijkheid te krijgen over het al dan niet jaarrond beschermd zijn van deze nesten als de nesten fysiek geraakt worden. Langs de waterkant ligt ook een wal voor oeverzwaluwen. Deze soort valt onder categorie 5, zijnde een soort waar extra aandacht aan besteed moet worden. De wal valt buiten de zone waar ontwikkelingen zijn voorzien. De nesten kunnen dus blijven functioneren. Een aandachtspunt is wel dat het riet aan de kant van de nestopeningen gemaaid moet worden om de nesten te kunnen laten functioneren.

Er zijn geen andere zwaarder beschermde soorten aangetroffen. Op basis van het aangetroffen biotoop kan het voorkomen hier van ook worden uitgesloten.

Parkachtige tuin

Het centrum van de Spranckelaer wordt deels gevormd door een centraal park. In dit park liggen twee vijvers (zie eerdere beschrijving bij biotoop waterlopen). Daarnaast bestaat het park uit een gecultiveerd grasveld, een aantal borders, hagen en bomen.

Afbeelding 4.5: Impressie parkachtige tuin.

Er zijn geen zwaardere beschermde soorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Op basis van het aangetroffen biotoop kan het voorkomen hier van ook worden uitgesloten.

4.4 Effectenbeoordeling op beschermde soorten

Hieronder worden de effecten per soortgroep van Tabel 2- en Tabel 3-soorten en vogels beschreven.

Vogels

Broedvogels algemeen

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 2). Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen, nesten/potentiële nestplaatsen of braakballen aangetroffen van categorie 1-4-vogelsoorten in het onderzoeksgebied. De huismus is wel waargenomen in het plangebied. De ontwikkeling heeft echter geen invloed op deze soort, omdat in dit deel van het plangebied geen wijzigingen, los van een papieren wijziging, zijn voorzien.

Vlak buiten het plangebied is een roekenkolonie waargenomen. De ontwikkeling heeft geen invloed op deze kolonie.

Vlak buiten het onderzoeksgebied zijn twee mogelijke jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Deze nesten worden vooralsnog fysiek niet geraakt door de geplande werkzaamheden. Het is mogelijk dat door aanpassing van de plannen de geluidswal anders wordt vormgegeven waardoor de nesten wel geraakt worden. Op dat moment, of als de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, is inzicht nodig of het gaat om jaarrond beschermde nesten.

Indien het gaat om jaarrond beschermde nesten is een ontheffing nodig om de werkzaamheden te mogen uitvoeren.

Categorie 5-vogelsoorten

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De aanwezige oeverwaluwwand ondervindt geen effect van de voorgenomen ontwikkeling als het broedseizoen in acht wordt genomen bij het verhogen van de geluidswal.

Zoogdieren

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast kunnen vleermuizen de waterlopen in het gebied gebruiken als vliegroute. Bij de bouw van de woningen verandert een deel van het foerageergebied van de vleermuis. De gewone dwergvleermuis, zoals die uit de bureaustudie komt, is echter een soort die prima kan foerageren in achtertuinen. Het is wel aan te raden om vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken. Een effect van de plannen op de vleermuis is te verwaarlozen.

Reptielen en amfibieën

Er zijn geen beschermde reptielen aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Vissen

Het is niet uit te sluiten dat de kleine modderkruiper en de bittervoorn in het plangebied voorkomen. Om het effect van de voorgenomen ontwikkeling vast te kunnen stellen is een vervolgonderzoek naar het voorkomen van deze soorten nodig. Mochten de soorten aanwezig zijn dan is mogelijk nodig dat volgens een gedragscode gewerkt wordt, en/of dat een ontheffing moet worden aangevraagd. Een effect op deze vissen treedt alleen op indien in het water gewerkt wordt. Het gaat dan om het water waar de 42 woningen gerealiseerd worden en afhankelijk van de gekozen inrichting, ook het water langs de geluidswal.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat of standplaatsfactoren voor de beschermde soorten. Effecten zijn dan uitgesloten.

Vlinders

Er zijn geen beschermde vlindersoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Libellen

Er zijn geen beschermde libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

Kevers

Er zijn geen beschermde keversoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

4.5 Conclusie toets aan de Flora- en faunawet

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat ter hoogte van het plangebied beschermde soorten in het kader van de flora- en faunawet niet uit te sluiten zijn. Deze soorten kunnen de voorgenomen ontwikkeling mogelijk beïnvloeden. Daarnaast moet rekening gehouden worden met algemene broedvogels.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper is een Tabel 2-soort. Het kan niet worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied voor komt. Indien deze soort voorkomt dan moeten de werkzaamheden worden uitgevoerd conform een goedgekeurde gedragscode (www.rvo.nl). Om de soort aan te tonen, of uit te sluiten is een vervolgonderzoek nodig. Dit onderzoek moet plaatsvinden conform de richtlijnen uit de soortenstandaard kleine modderkruiper (RVO, 2014b).

Bittervoorn

De bittervoorn is een Tabel 3-soort. Het kan niet worden uitgesloten dat deze soort in het plangebied voor komt. Indien de soort voor komt dan is een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet nodig om de maatregelen te mogen uitvoeren. Om de soort aan te tonen, of uit te sluiten is een vervolgonderzoek nodig. Dit onderzoek moet plaatsvinden conform de richtlijnen uit de soortenstandaard bittervoorn (RVO, 2014a).

Algemene broedvogels

Met overige broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal halverwege maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

Jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn twee nesten aangetroffen langs de geluidswal waar van nu niet is uit te sluiten dat het gaat om jaarrond beschermde nesten. Vooralsnog worden de nesten niet geraakt door het ophogen van de geluidswal. Het is echter nog niet helemaal duidelijk hoe het ophogen van de wal er uit gaat zien. Op het moment dat de nesten fysiek geraakt worden, of dat er in het broedseizoen gewerkt gaat worden is duidelijkheid nodig of het gaat om jaarrond beschermde nesten. Een vervolgonderzoek naar het jaarrond beschermd zijn van deze twee nesten is dan nodig.

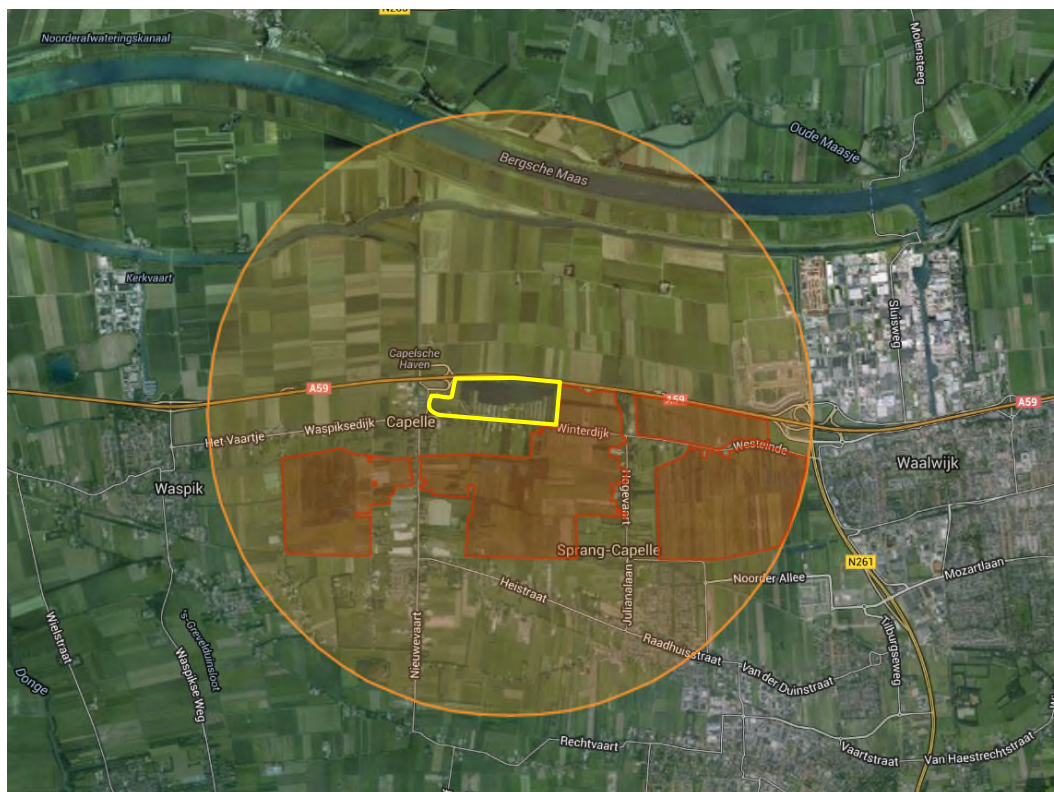
5 Toets aan de Natuurbeschermingswet 1998

5.1 Werkwijze en toetsingskader

Binnen drie kilometer rond het plangebied bevindt zich een Natura2000-gebied. Dit gebied, De Langstraat, ligt tegen het plangebied aan. In dit hoofdstuk worden de mogelijke effecten van de ontwikkeling op het Natura2000-gebied de Langstraat in beeld gebracht.

Natura2000-gebied de Langstraat

Door de Europese Unie zijn Richtlijnen uitgevaardigd ter bescherming van bedreigde plant- en diersoorten en leefgebieden in Europa. De richtlijnen moeten door de lidstaten worden vertaald naar concrete aanwijzing van gebieden die op grond van deze criteria wettelijke bescherming krijgen. Als concrete richtlijnen worden genoemd de Europese vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn. De uitwerking van de Europese richtlijnen is voor de Nederlandse situatie ingebed in de Natuurbeschermingswet 1998. Het plangebied ligt tegen het Natura2000-gebied de Langstraat aan (zie afbeelding 5.1).

Afbeelding 5.1: Ligging van het plangebied (gele lijn) ten opzichte van het Natura2000-gebied de Langstraat (rode vlakken). (bron: www.synbiosys.alterra.nl)

Instandhoudingdoelen

Voor ieder Natura2000-gebied is een aantal instandhoudingsdoelen vastgesteld. Dit zijn de natuurdoelen waarvoor het gebied specifiek is aangewezen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen doelen voor habitattypen en doelen voor habitatsoorten. In onderstaand overzicht zijn de

instandhoudingdoelen van het Natura2000-gebied De Langstraat weergegeven. Deze instandhoudingsdoelen komen uit het aanwijzingsbesluit van het gebied (Ministerie EZ, 2013).

Habitattypen

H3140 Kranswierwateren

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype komt verspreid in dit gebied voor in sloten en nieuwe petgaten die gevoed worden met zacht, helder kwelwater. De begroeiingen zijn zeer soortenrijk.

H6410 Blauwgraslanden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het grootse deel van de blauwgraslanden is momenteel matig ontwikkeld en slechts een zeer klein deel is goed ontwikkeld. Vanwege de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding wordt uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit nagestreefd.

H7140 Overgangs- en trilvenen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering.

Toelichting De subtypen *trilvenen* (subtype A) en *veenmosrietlanden* (subtype B) komen over een kleine oppervlakte voor in het gebied. De doelstelling geldt voor beide subtypen van dit habitatype. In het gebied zijn goede kansen voor uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van kwaliteit voor beide subtypen van dit bedreigde habitatype.

H7230 Kalkmoerassen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting In het gebied heeft gele zegge zich op recent geplagde percelen sterk uitgebreid en komt het voor in schraallanden en verlandingsvegetaties. Het habitatype kalkmoerassen was in het gebied bijna verdwenen, maar breidt zich door deze plagmaatregel weer uit. Van deze uiterst zeldzame soort van kalkmoerassen bevindt zich in dit gebied de grootste populatie van ons land. Er zijn zeer goede potenties voor een sterke uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit van dit habitatype dat landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. Daarmee kan het gebied in de toekomst een zeer grote bijdrage leveren aan het landelijke doel van het habitatype. De laatste jaren is er op deze percelen echter wel sprake van verzuring, zodat realisatie van nieuwe groeiplaatsen noodzakelijk is om de doelstelling te realiseren.

Soorten

H1145 Grote modderkruiper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De grote modderkruiper is verspreid over het gebied waargenomen. Langstraat herbergt een groot aantal sloten, die gevoed worden door kwel. Een aantal van deze sloten vormen geschikt leefgebied voor de soort. De Naad van Brabant levert voor de grote modderkruiper één van de grootste bijdragen.

H1149 Kleine modderkruiper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kleine modderkruiper komt verspreid over het hele gebied en plaatselijk algemeen voor in sloten en kanalen. De meeste sloten en vaarten in het gebied die voldoende water bevatten en enigszins begroeid zijn, vormen geschikt habitat voor de soort. Ook de vaarten dwars door het gebied en het Zuiderafwateringskanaal vormen geschikt habitat.

Op basis van deze instandhoudingdoelen wordt gekeken of door de geplande ontwikkeling van de Sprankelen een significant negatief effect optreedt door de voorgenomen ontwikkeling. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan een effect door direct ruimtebeslag, verstoring door recreatie, verkeersbewegingen, licht, enz.

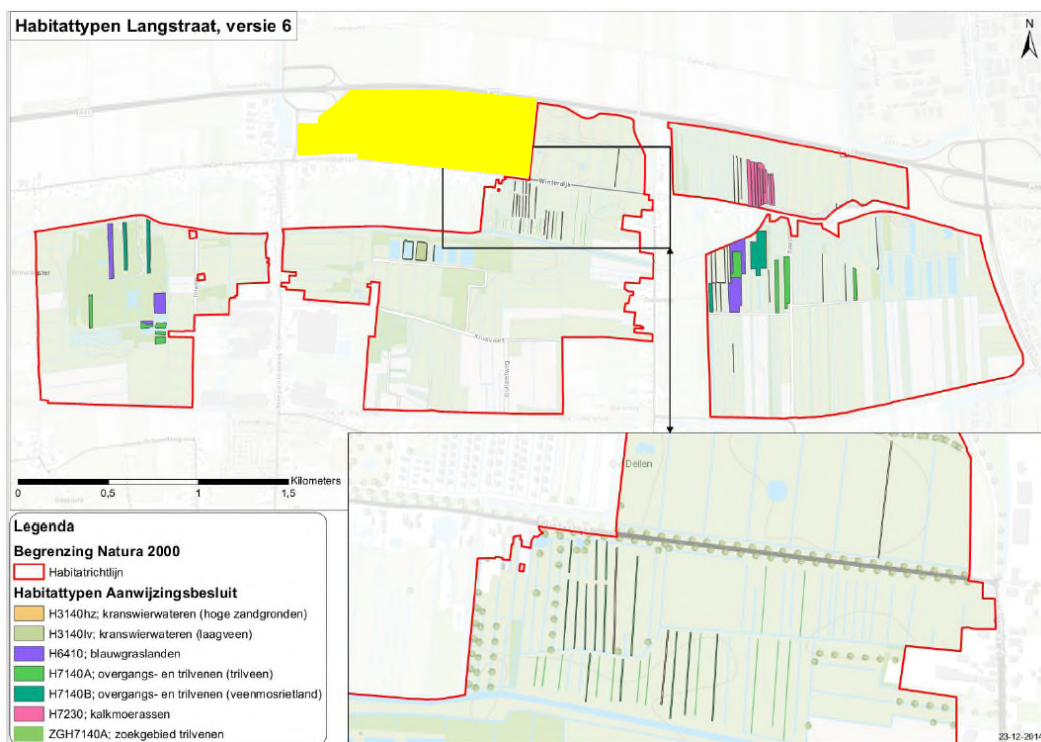

5.2 Huidige situatie

De Langstraat bij Sprang-Capelle bestaat uit een aantal natuurterreinen (het Labbegat, de Dullaert, de Dulver en de Hoven) op de grens van de zandgronden, het rivierengebied en zeekleigronden. Er zijn gradiënten aanwezig van zand naar veen, van basenarme lokale kwel naar basenrijke regionale kwel. Het gebied is een ontgonnen laagveenvlakte en een restant van een oud slagen landschap met zeer lange en smalle graslanden begrensd door elzenhagen. Het gebied bestaat uit sloten, trilvenen, schrale, soortenrijke graslanden, zeggenmoerassen en plaatselijk vochtige heide. In petgaten komen uiteenlopende verlandingsstadia voor. Daarnaast traden in het verleden inundaties op, waardoor nu nog wielen aanwezig zijn in het gebied. In Dulver ligt een eendenkooi. (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Habitattypen

Het Natura2000-gebied de Langstraat is aangewezen voor verschillende habitattypen. Het plangebied ligt net buiten de begrenzing van het Natura2000-gebied. Er zijn daarom geen habitattypen die binnen de begrenzing van het plangebied liggen. De habitattypen zijn weergegeven in figuur 5.2.

Afbeelding 5.2: Ligging Habitattypen ten opzichte van het plangebied (geel vlak) (Provincie Noord Brabant, 2014a).

Net ten zuiden van het plangebied liggen een aantal stroken met het habitatype H7140A overgangs- en trilvenen (trilveen).

Habitatsoorten

De Langstraat is aangewezen voor de volgende habitatsoorten.

H1145 Grote modderkruiper

H1149 Kleine modderkruiper

Het plangebied ligt buiten het Natura2000-gebied. In het hoofdstuk Flora- en Faunawet is beschreven dat de grote modderkruiper niet in het plangebied voorkomt. De kleine modderkruiper komt mogelijk wel voor. Om het voorkomen van deze soort aan te tonen, of uit te sluiten, moet in de kader van de effectbepaling vanuit de Flora- en Faunawet een vervolgonderzoek worden uitgevoerd.

5.3 Effectbeoordeling instandhoudingdoelen

In het concept beheerplan van de Langstraat (Provincie Noord Brabant, 2013) is de ontwikkeling van 42 extra woningen op de Sprankelen opgenomen als toekomstige ontwikkeling. Er is in het beheerplan geen effectbeoordeling gekoppeld aan deze ontwikkeling. In het beheerplan zijn de relevante verstoringfactoren van de Langstraat opgenomen voor de functies die in de huidige situatie in en rond het Natura2000-gebied aanwezig zijn (zie tabel 5.1). Deze factoren zijn ook van toepassing op de gewenste ontwikkeling in het plangebied die in deze toets centraal staat, doordat dit uitbreiding is van bestaand gebruik aan de rand van het Natura2000-gebied. De effectbeoordeling richt zich dan ook op verzuring, vermesting, verdroging en mechanische effecten.

Tabel 5.1: Storingsfactoren en relevantie (Provincie Noord Brabant, 2013).

Storingsfactor	Relevant
Oppervlakteverlies	Nee
Versnippering	Nee
Verzuring	Ja
Vermesting	Ja
Verzoeting	Nee
Verziltig	Nee
Verontreiniging	Nee
Verdroging	Ja
Vernatting	Nee
Verandering stroomsnelheid	Nee
Verandering overstromingsfrequentie	Nee
Verandering dynamiek substraat	Nee
Geluid	Nee
Licht	Nee
Trillingen	Nee
Optische verstoring	Nee
Mechanische effecten	Ja
Verandering populatiedynamiek	Nee
Verandering soortensamenstelling	Nee

Vermesting en verzuring door stikstofdepositie

In de invloed van de plannen door vermesting en verzuring worden in de plannen veroorzaakt door stikstof uitstoot. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld industrie, agrarische bedrijven, cv-installaties, of verkeer. In de plannen worden echter relatief weinig woningen gerealiseerd. Deze

woningen worden via een doodlopende 30 kilometer weg ontsloten, die over slechts een klein deel van het traject zich bevindt op korte afstand van het Natura2000-gebied. Het gaat in dit geval dus om een kleinschalige ontwikkeling, en niet om grote woonwijken, grote nieuwe infrastructuur, of industrie en dergelijke. Daarmee wordt het project niet gezien als een wezenlijke emissiebron van stikstof en kunnen effecten als gevolg van stikstofdepositie in het Natura2000-gebied worden uitgesloten.

Verdroging

In de toekomstige ontwikkeling worden geen wijzigingen aangebracht in het watersysteem die gevolgen hebben voor de omliggende percelen. Het oppervlaktewatersysteem van de Sprankelaer staat op zich. Het systeem watert af via een overstort aan de noordkant van het plangebied. Doordat er geen wijzigingen worden aangebracht in het omliggende watersysteem hebben de ontwikkelingen in het plangebied geen (extern) effect op de Natura 2000-doelen.

Mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers. In dit geval gaat om met name om mogelijke betreding van gevoelige habitattypen door mensen. Vanuit het plangebied is het Natura2000-gebied niet bereikbaar. Er lopen geen paden in de omgeving van de gevoelige habitattypen waardoor een toename van betreding door extra recreanten niet aan de orde is. Een mechanisch effect van de plannen op Natura 2000-doelen kan daarmee worden uitgesloten.

Op basis van bovenstaande effectbeoordeling is uit te sluiten dat de habitattypen een significant negatief effect ondervinden van de voorgenomen ontwikkeling.

Habitatsoorten

Het gebied is aangewezen voor de kleine modderkruiper en de grote modderkruiper. Net als bij de habitattypen blijkt dat de mogelijke storingsfactoren de verzuring en vermesting, verdroging en mechanische effecten zijn.

In het plangebied zelf komt de grote modderkruiper niet voor. De kleine modderkruiper komt mogelijk voor. Bij het uitvoeren van de geplande maatregelen conform een goedgekeurde gedragscode ondervindt de kleine modderkruiper in het plangebied geen nadelig effect van de plannen.

Van verdroging en mechanische effecten door de plannen op de kleine en grote modderkruiper is geen sprake. Dit geldt voor zowel de kleine modderkruiper in het plangebied (afhankelijk uitkomst vervolgonderzoek), als de kleine en grote modderkruiper in het Natura2000-gebied.

Daarmee is uit te sluiten dat de kleine en grote modderkruiper een significant negatief effect ondervinden van de voorgenomen ontwikkeling.

5.4 Conclusie toets aan de Natuurbeschermingswet 1998

Habitattypen

Significant negatieve effecten op habitattoorten kunnen worden uitgesloten.

Habitatsoorten

Significant negatieve effecten op habitattoorten kunnen worden uitgesloten.

Daarmee zijn significant negatieve effecten van de ontwikkeling op Natura2000-gebieden uit te sluiten. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet nodig.

6 Toets aan de Ecologische hoofdstructuur

6.1 Werkwijze en toetsingskader

De werkwijze en het toetsingskader rond de EHS is vastgelegd op provinciaal niveau in de Verordening Ruimte. (Provincie Noord Brabant, 2014b). Onderstaand is weergegeven hoe de bescherming van de EHS is opgenomen in de verordening.

Artikel 5 Ecologische hoofdstructuur

5.1 Bescherming ecologische hoofdstructuur

1. Een bestemmingsplan gelegen in de ecologische hoofdstructuur:

- a. strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden;
- b. stelt regels ter bescherming van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden en houdt daarbij rekening met de overige aanwezige waarden en kenmerken, waaronder de cultuurhistorische waarden en kenmerken;
- c. bepaalt dat zolang de ecologische hoofdstructuur niet is gerealiseerd, de bestaande bebouwing en de bestaande planologische gebruiksactiviteit zijn toegelaten.

2. Als ecologische waarden en kenmerken als bedoeld in het eerste lid gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.

3. In afwijking van artikel 3.1, tweede lid onder a (verbod nieuwvestiging), kan een bestemmingsplan bepalen dat het oprichten van kleinschalige bebouwing en bouwwerken ten behoeve van de natuurbestemming als bedoeld in het eerste lid, onder a en b, of het recreatieve medegebruik daarvan, zijn toegestaan, mits dit geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van de ecologische hoofdstructuur.

4. Artikel 3.3, tweede lid (nieuwvestiging), is niet van toepassing.

5. In afwijking van het eerste lid, onder c, stelt de gemeenteraad binnen negen maanden een bestemmingsplan vast waarbij een natuurbestemming wordt aangewezen als de inrichting en het beheer voor natuurdoeleinden zijn verzekerd op grond van een verplichting van Gedeputeerde Staten of van een waterschapsbestuur.

6. Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten de ecologische hoofdstructuur en dat leidt tot een aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van de ecologische hoofdstructuur, strekt ertoe dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd overeenkomstig artikel 5.6 (compensatieregels).

Uit dit artikel blijkt dat bij de ontwikkeling van een plan rekening gekeken moet worden met eventuele fysieke aantasting van de EHS en aantasting van de waarden en kenmerken van de EHS door ontwikkelingen buiten de EHS.

6.2 Huidige situatie

Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS. De dichtstbijzijnde EHS ligt tegen de oost en zuidkant van het plangebied aan. De ligging van het plangebied ten opzichte van de EHS is weergegeven op afbeelding 6.1.

- N10.01 Nat schraalland
- N04.02 Zoete Plas
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
- N14.02 Hoog- en laagveenbos
- N00.01 Zoekgebied 9 Westelijke Langstraat
- N05.01 Moeras
- N12.06 Ruigteveld
- L01.01 Poel en kleine historische wateren

Afbeelding 6.1: Ligging plangebied (rode lijn) ten opzichte van de EHS uit het natuurbeheerplan

Direct langs het plangebied aan de oostkant ligt N05.01 Moeras. Daarnaast ligt N16.02 Ruigteveld. Aan de overkant van de Winterdijk ligt Zoekgebied 9 Westelijke Langstraat. Dit is nog om te vormen landbouwgrond naar natuur.

6.3 Effectbeoordeling op de Ecologische Hoofdstructuur

Er bevindt zich geen EHS-gebied binnen het plangebied. Van directe aantasting van de EHS is dan ook geen sprake. Vanuit dit oogpunt zijn er voor EHS geen belemmeringen.

De invloed van het plangebied door extra licht, optische verstoring, geluid enz. is te verwaarlozen. Het plangebied is voor het grootste deel al in gebruik als woongebied. De EHS is niet te betreden vanuit het plangebied of de directe omgeving, waardoor er geen invloed van extra recreanten is. Ook van externe werking op de EHS is dus geen sprake.

6.4 Conclusie toets aan de EHS

Het plangebied ligt niet in de EHS. Daarmee is er geen sprake van directe aantasting van de EHS door het voornemen. Ook is er geen sprake van externe werking van het plan op de omliggende EHS. Daardoor is er geen belemmering vanuit de EHS voor het uitvoeren van de plannen.

projectnummer 400497
11 mei 2015, revisie 00

7 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen.

Gemeente Waalwijk, 2010. PlanMER. Milieueffecten van het bestemmingsplan buitengebied.

Korsten Erik, Herman Limpens, Herman Bouman, Jeroen Reinhold, (2011). Brochure 'Vleermuisvriendelijk bouwen'. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad, december 2011.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie EZ, 2013. Aanwijzingsbesluit Natura2000-gebied Langstraat.

Netwerk groene bureau's et.al., 2013. Vleermuisprotocol 2013.

Provincie Noord-Brabant, 2013. Concept beheerplan Langstraat. 26 September 2013.

Provincie Noord Brabant, 2014a. PAS-analyse Herstelstrategieën voor Langstraat.

Provincie Noord Brabant, 2014b. Verordening ruimte 2014 (geconsolideerde versie 18-03-2014).

Rijkswaterstaat (2012). Infrastructuur en vleermuizen. Perspectief van de opdrachtgever.

RVO, 2014a. Soortstandaard bittervoorn.

RVO, 2014b. Soortenstandaard kleine modderkruiper.

SOVON, (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

Internet

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

<https://maps.google.nl/maps>

www.telmee.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

<http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>

[vleermuizen in de stad.nl](http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/vleermuizen-in-de-stad.nl)

De Spranckelaer

projectnummer 400497
11 mei 2015, revisie 00

Bijlage 1: Wettelijk Kader

projectnummer 400497
11 mei 2015, revisie 00

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.rvo.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrictlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer zes maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans zes weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

projectnummer 400497
11 mei 2015, revisie 00

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Natuur Netwerk Nederland/ EHS

Hierna volgt een algemene beschrijving van het Natuur Netwerk Nederland / EHS

Algemeen Natuur Netwerk Nederland

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuur Netwerk Nederland (NNN) van Nederland.

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura2000-gebied.

De term NNN werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.